

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี

Opinions Thai Traveler on the Development of Khlong Suan 100 Year Old Market

ธิดารัตน์ ตันนิรัตน์*

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

Thidarat Tannirat*

Research and Development Institute, Suan Dusit Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี จังหวัดฉะเชิงเทรา ประชากรคือนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวและมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกตและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรม SPSS และการจัดกลุ่มข้อมูล ผลการวิจัยมีดังนี้ 1. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปีอยู่ในระดับดี จุดเด่นคือบริเวณตลาดริมน้ำมีการให้บริการอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.32$) ส่วนด้านการให้บริการเกี่ยวกับร้านค้าและสินค้า ($\bar{X} = 4.17$) ด้านความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.17$) ด้านการจัดการสถานที่ ($\bar{X} = 4.06$) ด้านการอำนวยความสะดวกการจราจร ($\bar{X} = 4.00$) อยู่ในระดับดีทั้งหมด และ 2. ข้อเสนอแนะการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี ดังนี้ 1) เพิ่มความสะดวกสบายของสถานที่ 2) ปรับปรุงการให้บริการต่างๆ 3) ดูแลรักษาความสะอาดของแม่น้ำลำคลอง 4) รักษาความปลอดภัย 5) ปรับปรุงสินค้าให้มีความหลากหลายราคามีความเหมาะสม และมีคุณภาพ และ 6) ปรับปรุงเส้นทางการเดินทาง

คำสำคัญ : การท่องเที่ยว ตลาดน้ำ ตลาดคลองสวน 100 ปี

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
e-mail: noo_darat@hotmail.com

Abstract

This research aimed to study the opinions and suggestions of Thai tourists on the development of Klong Suan, a 100 year-old market in Chachoengsao province. The population of this research was tourists who were above 18 years old. Research instruments included an observation form and a questionnaire. The data were analyzed with descriptive statistics such as percentage, mean, standard deviation, and the use of SPSS program and data clustering. The results of this research revealed that the tourists' opinions towards the development of the 100-year old Klong Suan market were at a high level. The outstanding aspects were the services provided at the waterfront area ($\bar{X} = 4.32$), the services at the shops ($\bar{X} = 4.17$), the security ($\bar{X} = 4.17$), the management of facilities ($\bar{X} = 4.06$), and the traffic facilitation services ($\bar{X} = 4.00$). The suggestions of Thai tourists on the development of the 100-year old Klong Suan market included 1) increasing the convenience of the place, 2) improving services, 3) maintaining the cleanliness of the canal, 4) improving security, 5) motivating customers with variety, quality, and a reasonable price for goods, and 6) improving the bus route.

Keywords : tour, floating market, Khlong Suan 100 year-old market.

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 - 11 (Office of the National Economics and Social Development Board, 2001, 2006, 2011) มีแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพราะการท่องเที่ยวช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน จากการวิจัยของ Sujarit (2006) ที่ทำการวิจัยปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทาง เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ ตลอดจนเดินทางเพื่อศึกษาการความรู้ ติดต่อธุรกิจ รวมทั้งการเยี่ยมญาติต่างจังหวัด อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ ก่อให้เกิดการลงทุนในการผลิตและบริการแก่นักท่องเที่ยว ช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับประชาชน ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และช่วยกระจายรายได้สู่ภูมิภาคในท้องถิ่นต่างๆ Kasetsiri (2008) ได้บรรยายเรื่อง “การใช้องค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ในงานด้านการท่องเที่ยว” ณ มหาวิทยาลัยทักษิณ 4 กรกฎาคม 2551 สรุปได้ดังนี้ นักท่องเที่ยวต้องการมาชื่นชมวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมวิถีชีวิต และการท่องเที่ยวที่ต้นนั้น จะต้องเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) อันจะเกิดผลดีต่อชีวิต

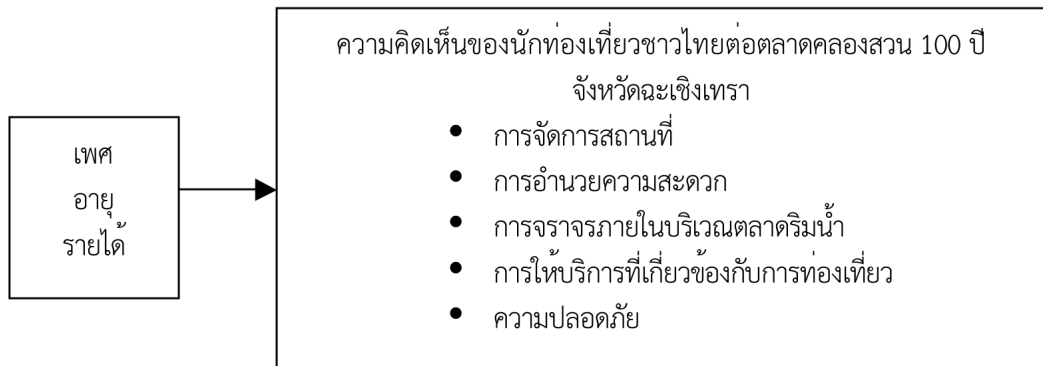
ความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นสร้างงานอาชีพ Tourism Thailand (2013) รวมทั้งตลาดคลองสวน 100 ปีชุมชนริมคลองประเวศน์บุรีรมย์ซึ่งเป็นตลาดเก่าแก่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 หากย้อนกลับไปในอดีตการเดินทางโดยเรือจะสะดวกและรวดเร็วที่สุด จึงเป็นจุดแวะพักและเป็นศูนย์รวมของชุมชนจุดแลกเปลี่ยนสินค้าและเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญและสะดวกที่สุด แต่กลับไม่เป็นที่รู้จักในปัจจุบัน

จากเหตุผลข้างต้นผู้ศึกษาจึงต้องการความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการบริการ และข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี เพราะนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวยั่งยืนจึงสอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นกระจุกสะท้อนสิ่งที่ควรปรับปรุงแล้วนำมาสร้างเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปีต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการบริการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อเสนอแนะการบริการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปีจังหวัดฉะเชิงเทราจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 แบบ ได้แก่ แบบสังเกต คือ แบบบันทึก ประวัติศาสตร์ ลักษณะพื้นที่เส้นทางคมนาคม ลักษณะตลาด พฤติกรรมของผู้ที่มาเที่ยวชมตลาด เป็นต้น และแบบสอบถาม สอบถามข้อมูลทั่วไป สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการบริการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยแล้วนำข้อมูลมาวางแผนพัฒนาการบริการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปีในด้านการจัดการสถานที่ การอำนวยความสะดวก การจราจรภายในบริเวณตลาดริมน้ำ การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การให้บริการของร้านค้าและความปลอดภัย

ขอบเขตทางด้านการประชากร

ประชากรคือนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปีจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนในการมาท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปีจังหวัดฉะเชิงเทรา จึงใช้สูตรทางสถิติในกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 246 คน เพื่อความแกร่งของข้อมูลจึงได้เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 400 คน และสุ่มแบบบังเอิญ มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 255 ชุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) จากที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยการท่องเที่ยว และภาษา จำนวน 3 คน Kanchanawasee (2007) เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหาและภาษาที่ใช้ ตลอดจนตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งทุกข้อคำถาม มีค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.50 จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด และทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงจากที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดสอบหาความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยการทดลองเก็บข้อมูลก่อนนำไปใช้จริง (Try Out) จากผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้สุ่มมาเป็นตัวอย่างในครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยมีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach 's Alpha Coefficient) หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นแล้ว นำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ใน การวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตลาดคลองสวน 100 ปี ตั้งอยู่ริมคลองประเวศน์บุรีรมย์ในพื้นที่ 2 จังหวัด คือ ตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นแหล่งชุมชนขนาดใหญ่ และเป็นตลาดเก่าแก่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เพราะในอดีตใช้การเดินทางโดยเรือจะสะดวกและรวดเร็วที่สุด โดยเดินทางจากประตูน้ำท่าฉั่ว ฉะเชิงเทรา ผ่านตลาดคลองสวน ก่อนเข้าสู่ประตูน้ำกรุงเทพฯ

วิถีชีวิตของชาวคลองสวนทั้งชาวไทยจีน ชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม วัฒนธรรมผสมผสาน ตลาดแห่งนี้มีบรรยากาศของวิถีชีวิตร่วมสมัยย้อนยุคกว่า 100 ปี เพราะชุมชนร่วมกันอนุรักษ์บ้านเรือน ซึ่งได้รับรางวัลรับพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ด้านสถาปัตยกรรมดีเด่น สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปี ๒๕๔๗ รวมทั้งการดำเนินชีวิตให้คงไว้ทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม บ้าน 2 ฝั่งคลอง ส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ เปิดขายของได้แก่ ร้านอาหาร ของใช้ ของฝาก และผลิตภัณฑ์การเกษตร

สินค้าที่นักท่องเที่ยวสนใจเลือกซื้อจากตลาดคลองสวน 100 ปีมากที่สุด คือ อาหาร รองลงมาคือของที่ระลึกหรือของฝาก ของใช้ เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เครื่องจักรสาน เป็นต้น และสินค้าเกษตร เช่น ผักผลไม้ เป็นต้น ตามลำดับ ส่วนความชื่นชอบของนักท่องเที่ยว หลังจากที่ได้มาท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปีมากที่สุด คือ บรรยากาศและทัศนียภาพสวยงาม รองลงมาคือ ความหลากหลายของสินค้าที่นำมาบริการ ราคาสินค้ามีความเหมาะสม ความเป็นมิตรของผู้คน ความสะดวกในการเดินทางและความปลอดภัยตามลำดับ

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปีในเดือนเมษายน พ.ศ. 2556 จำนวน 255 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ร้อยละ 60.00 เกือบครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 18-28 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.24 เมื่อพิจารณารายได้ พบว่า มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.53 รองลงมาคือ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.84 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	102	40.00
	หญิง	153	60.00
อายุ	18-28 ปี	123	48.24
	29-39 ปี	76	29.80
	40-50 ปี	46	18.04
	มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	10	3.92
รายได้	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	71	27.84
	10,001 - 20,000 บาท	111	43.54
	20,001- 30,000 บาท	48	18.82
	30,001 - 40,000 บาท	20	7.84
	สูงกว่า 40,001 บาท	5	1.96
รวม		255	100.00

ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี

จำนวนครั้งที่ผู้ตอบแบบสอบถามเคยมาเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี พบว่า เกือบครึ่งหนึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 54.12 รองลงมา เคยมาท่องเที่ยวแล้ว ประมาณ 1-3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.86 และเดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่าหรือเท่ากับ 4 ครั้งขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 9.02 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนครั้งที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี

จำนวนครั้งที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี	ความถี่	ร้อยละ
ครั้งแรก	138	54.12
เคยมา 1-3 ครั้ง	94	36.86
มากกว่าหรือเท่ากับ 4 ครั้งขึ้นไป	23	9.02
รวม	255	100.00

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการบริการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี

การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการบริการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี ศึกษา จำนวน 5 ด้าน มีผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อด้านการจัดการสถานที่

ด้านการจัดการสถานที่	Mean	S.D.	แปล	อันดับ
1. เดินทางได้สะดวก	4.29	0.69	มากที่สุด	1
2. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์	4.25	0.67	มากที่สุด	2
3. มีการจัดระเบียบทางเดินและร้านค้าต่างๆ ภายในตลาดเป็นอย่างดี	4.13	0.68	มาก	3
4. มีความสะดวกสบายในการเดินจับจ่ายใช้สอย	4.10	0.73	มาก	4
5. มีป้ายบอกเล่าเรื่องราวและประวัติ ของตลาดน้ำฯ	4.08	0.84	มาก	5
6. ความสะอาดของตลาด	4.02	0.76	มาก	6
7. มีการจัดทำแผนที่ ป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ ภายในตลาดอย่างชัดเจน				
8. ห้องน้ำสะอาด เพียงพอต่อความต้องการ	3.72	1.08	มาก	8
รวม	4.06	0.59	มาก	

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อด้านการจัดการสถานที่ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.06 S.D. .59 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติที่ดีกับการเดินทางที่สะดวกของตลาดคลองสวน 100 ปีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.29 S.D. .69 รองลงมาคือ ตลาดคลองสวน 100 ปีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ มีค่าเฉลี่ย 4.25 S.D. .67 ส่วนที่นักท่องเที่ยวมีทัศนคติที่น้อยที่สุด คือ ห้องน้ำสะอาด เพียงพอต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 3.72 S.D. 1.08 รองลงมาคือ มีการจัดทำแผนที่ ป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ ภายในตลาดอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 3.89 S.D. .82

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการอำนวยความสะดวกการจราจร

ด้านการอำนวยความสะดวกการจราจร	Mean	S.D.	แปล	อันดับ
1. ความพึงพอใจต่อการจัดการจราจรภายในบริเวณตลาดน้ำ	4.16	0.80	มาก	1
2. มีสถานที่จอดรถ สามารถรองรับต่อปริมาณรถอย่างเหมาะสม	4.09	0.84	มาก	2
3. ความชัดเจนของป้ายแสดงสัญญาณจราจร	3.89	0.80	มาก	3
4. การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่จราจร	3.85	0.85	มาก	4
รวม	4.00	0.70	มาก	

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการอำนวยความสะดวกการจราจร ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.00 S.D. .70 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการจราจรภายในบริเวณตลาดน้ำมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.16 S.D. .80 รองลงมาคือ มีสถานที่จอดรถสามารถรองรับต่อปริมาณรถอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.09 S.D. .84 ส่วนที่นักท่องเที่ยวมีทัศนคติที่ดำน้อยที่สุด คือ การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่จราจร มีค่าเฉลี่ย 3.85 S.D. .85 รองลงมาคือความชัดเจนของป้ายแสดงสัญญาณจราจร มีค่าเฉลี่ย 3.89 S.D. .80

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการให้บริการในบริเวณตลาดริมน้ำ

ด้านการให้บริการในบริเวณตลาดริมน้ำ	Mean	S.D.	แปล	อันดับ
1. มีสถานที่ให้พักผ่อนหย่อนใจ	4.41	0.69	มากที่สุด	1
2. มีการจัดมุมสำหรับถ่ายรูป	4.38	0.72	มากที่สุด	2
3. จำนวนเรือนำเที่ยวเพียงพอต่อความต้องการ	4.18	0.81	มาก	3
รวม	4.32	0.63	มาก	

จากตารางที่ 5 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการให้บริการในบริเวณตลาดริมน้ำ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.32 S.D. .63 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสถานที่ให้พักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.41 S.D. .69 รองลงมาคือ มีการจัดมุมสำหรับถ่ายรูป มีค่าเฉลี่ย 4.38 S.D. .72 และจำนวนเรือนำเที่ยวเพียงพอต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 4.18 S.D. .81 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการให้บริการ

ด้านการให้บริการร้านค้าและสินค้า	Mean	S.D.	แปล	อันดับ
1. มีความหลากหลายของสินค้าให้เลือกซื้อ ใช้สอยเพียงพอ	4.42	0.68	มาก	1
2. ภาชนะและบรรจุภัณฑ์ของสินค้า มีความสวยงาม	4.31	0.70	มาก	2
3. สินค้าที่จำหน่ายในตลาดมีคุณภาพดี	4.26	0.68	มากที่สุด	3
4. มีการจัดกิจกรรมการจำหน่ายสินค้า ตามเทศกาล/ฤดูกาล	4.24	0.73	มากที่สุด	4
5. สินค้าประเภทอาหารและเครื่องดื่ม มีความสะอาด ถูกสุขอนามัย	4.18	0.67	มาก	5
6. การกำหนดราคาสินค้าเกษตร (ผัก/ผลไม้) มีความเหมาะสม	4.15	0.83	มาก	6
7. การกำหนดราคาสินค้าประเภทของใช้ (เสื้อผ้า/กระเป๋า/เครื่องจักรสาน ฯลฯ) มีความเหมาะสม	4.08	0.79	มาก	7
8. การกำหนดราคาของฝาก/ของที่ระลึก มีความเหมาะสม	4.06	0.83	มาก	8
9. การกำหนดราคาอาหารและเครื่องดื่ม มีความเหมาะสม	4.05	0.76	มาก	9
10. พ่อค้า-แม่ค้าให้บริการดี มีความสุภาพ และอ่อนน้อม	4.00	0.99	มาก	10
รวม	4.17	0.59	มาก	

จากตารางที่ 6 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการให้บริการร้านค้าและสินค้าในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.17 S.D. .59 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติที่ดีต่อมีความหลากหลายของสินค้าให้เลือกจับจ่ายใช้สอยอย่างเพียงพอมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.42 S.D. .68 รองลงมาคือ ภาชนะและบรรจุภัณฑ์ของสินค้ามีความสวยงาม มีค่าเฉลี่ย 4.31 S.D. .70 ส่วนที่นักท่องเที่ยวมีทัศนคติที่ด้อยที่สุด คือ พ่อค้า-แม่ค้าให้บริการดี มีความสุภาพและอ่อนน้อม มีค่าเฉลี่ย 4.00 S.D. .99 รองลงมาคือ การกำหนดราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.05 S.D. .76

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการให้บริการความปลอดภัย

ด้านการให้บริการความปลอดภัย	Mean	S.D.	แปล	อันดับ
1. มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอย่างเพียงพอ	4.22	0.77	มากที่สุด	1
2. มีระบบความปลอดภัยที่บริเวณแพริมน้ำ	4.20	0.76	มากที่สุด	2
3. มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับความปลอดภัย	4.12	0.81	มาก	3
รวม	4.18	0.73	มาก	

จากตารางที่ 7 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการให้บริการความปลอดภัย ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.18 S.D. .73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยอย่างเพียงพอมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 S.D. .77 รองลงมาคือ มีระบบความปลอดภัยที่บริเวณแพริมน้ำ มีค่าเฉลี่ย 4.20 S.D. .76

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการบริการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีดังนี้ ด้านการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในบริเวณตลาดริมน้ำ มีการบริการระดับดีมาก ส่วนด้านการจัดการสถานที่ ด้านการอำนวยความสะดวกการจราจร ด้านการให้บริการเกี่ยวกับร้านค้าและสินค้า ด้านการให้บริการความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว มีการบริการระดับดี

2. ตลาดคลองสวน 100 ปีในอดีตเป็นจุดแวะพักและศูนย์รวมของชุมชนจุดแลกเปลี่ยนสินค้าและเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ แต่ในปัจจุบันยังไม่เป็นที่รู้จักนัก นักท่องเที่ยวได้ให้ข้อเสนอแนะการบริการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปี ซึ่งจะทำให้การนักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกดีต้องการมาเที่ยวอีกดังนี้ 1) ความสะอาดสบายของห้องน้ำ ศาลา จุดพักผ่อน ที่จอดรถ และความปลอดภัย เป็นต้น 2) การปรับปรุงการให้บริการต่างๆ เช่น การบอกทิศทาง การให้บริการของพ่อค้า แม่ค้า 3) การดูแลรักษาความสะอาดของแม่น้ำลำคลอง 4) การปรับปรุงทางเดิน โดยการขยายทางเดิน 5) ด้านสินค้าควรเพิ่มความหลากหลาย ตรวจสอบราคาให้มีความเหมาะสม และคุณภาพของสินค้า และ 6) การปรับปรุงเส้นทางเดินรถ เพื่อลดปัญหาการจราจรที่ติดขัด

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการบริการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน 100 ปีอยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากวิถีชีวิตแบบชาวบ้านดั้งเดิม มีวิถีชีวิตริมน้ำ ให้พบเห็น ซึ่งสอดคล้องกับ Kasetsiri (2008) ที่กล่าวโดยสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวต้องการมาเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจแล้ว ยังคงต้องการหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม ขึ้นชมวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมวิถีชีวิต ดังนั้น ในจุดนี้ตลาดคลองสวน 100 ปีมีความโดดเด่น มีเอกลักษณ์ที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ จึงควรส่งเสริมให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ให้รักษาวิถีชีวิต รวมทั้งสร้างจิตสำนึกหรือสร้างความตระหนักในการรักษาทัศนียภาพของวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ไม่ให้เป็นดังงานวิจัยของ Witthayakomlerd (2002) ที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการ ตั้งถิ่นฐานจากชุมชนน้ำสู่เมืองบกในพื้นที่เมืองฝางธนบุรี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางธรรมชาติและโดยฝีมือมนุษย์

2. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อห้องน้ำสะอาดเพียงพอต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด รองลงมาคือ การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่จราจร สอดคล้องกับ Ponrat (2008) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวจะทำให้เกิดความพึงพอใจกับนักท่องเที่ยว และกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น

3. การปรับปรุงการให้บริการของพ่อค้าแม่ค้า บางส่วนที่ไม่ค่อยมีมารยาท พูดจาไม่สุภาพ จึงควรปรับปรุงด้วยการจัดอบรมเกี่ยวกับวิธีการเป็นพ่อค้าแม่ค้าที่ดี เพราะพ่อค้าแม่ค้ามีการปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นการให้บริการอย่างหนึ่ง ที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการมาท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 การสร้างความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกที่ดีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน รวมทั้งประชาชนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวในตลาดคลองสวน 100 ปี ทำให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และและลงสู่ท้องถิ่นโดยตรง

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลและจังหวัดควรจัดงบประมาณให้กับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ของส่วนราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา เว็บไซต์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น รวมทั้งพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป้ายบอกทาง ถนนที่ใช้สัญจรและถนนในตลาด ห้องน้ำ ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก เป็นต้น

1.3 สนับสนุนให้มีการควบคุมคุณภาพสินค้าและการบริการในตลาดคลองสวน 100 ปี โดยมีการเชิญประชุมแม่ค้าและพ่อค้าทุกเดือน เพื่อร่วมกันวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงาน เช่น การพูดคุยกับลูกค้า คุณภาพของสินค้าที่นำมาจัดจำหน่าย เพราะเป็นเรื่องส่วนร่วมของทุกคน

1.4 สนับสนุนให้มีการควบคุมคุณภาพของมัคคุเทศก์ โดยจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้วออกประกาศนียบัตรรับรองความรู้ความสามารถของมัคคุเทศก์ ในการนำเที่ยว และการปฏิบัติตนรวมทั้งการแนะนำนักท่องเที่ยวในการรักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ที่เข้าไปท่องเที่ยว รวมทั้งจัดให้มีการขึ้นทะเบียนมัคคุเทศก์สำหรับการท่องเที่ยวในบริเวณตลาดคลองสวน 100 ปี

1.5 ควรส่งเสริมให้ประชาชนท้องถิ่นเห็นคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเอง โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งอธิบายให้ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับ จากการจัดการท่องเที่ยว แม้ว่าจะมีผลเสียจากการท่องเที่ยว เช่น การจราจรติดขัด ปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น เสียงดัง เป็นต้น รวมทั้งนำข้อเสนอแนะจากประชาชนในพื้นที่มาปรับปรุงให้การท่องเที่ยวสามารถอยู่ร่วมกัน กับประชาชนในพื้นที่ได้

1.6 ส่งเสริมให้มีการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชนท้องถิ่นโดยตรง เช่น การจ้างมัคคุเทศก์ท้องถิ่น การบริจาคเงินให้กับแหล่งท่องเที่ยว การซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์จากประชาชนในชุมชน เป็นต้น รวมทั้ง ให้คำแนะนำในการต่อยอดสินค้า และการให้บริการที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

1.7 จัดตั้งชุมชนหรือกลุ่มบริหารตลาดคลองสวน 100 ปี เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยประชาชนในชุมชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐช่วยกันตรวจสอบดูแลแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

1.8 พัฒนาและรักษาความสะอาดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพ พร้อมใช้งานและมีความเพียงพอต่อความต้องการการใช้ เช่น ป้ายบอกทาง ถนนที่ใช้สัญจรและถนนในตลาด ห้องน้ำ ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก เป็นต้น โดยองค์การบริหารส่วนตำบล อาจช่วยสนับสนุนถึงขยะที่มีการแยกประเภทติดตั้งบริเวณตลาดอย่างเพียงพอ รวมทั้งการบริหารจัดการ ขยะที่ดี ชุมชนหรือกลุ่มบริหารตลาดคลองสวน 100 ปีควรจัดเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดของห้องน้ำ และการจราจรให้มีความคล่องตัว เป็นต้น

1.9 จัดอบรมและเปิดให้มีเจ้าหน้าที่อาสาสมัครประจำท้องถิ่น เพื่อดูแลตรวจสอบแหล่งท่องเที่ยว และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทราบ เมื่อเกิดการบุกรุกหรือทำลายทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้ง คัดกรองผู้ประกอบการหรือนักท่องเที่ยวด้วยการตรวจสอบคุณภาพ ราคาและการให้บริการของแม่ค้าและพ่อค้า ในตลาดคลองสวน 100 ปี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรขยายขอบเขตการวิจัยด้วยการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ตลาดคลองสวน 100 ปี เพื่อนำเสนอเส้นทางการท่องเที่ยว เช่น เส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำเพิ่มเติม เส้นทางเดินเท้าท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยวด้วยจักรยาน เป็นต้น เพื่อเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้นักท่องเที่ยว มีปริมาณมากยิ่งขึ้น รายได้จากการท่องเที่ยวมีมากยิ่งขึ้น

References

- Kanchanawasee, S. (2007). *Theoretical assessment*. 5th ed. Bangkok : Chulalongkorn University press, Bangkok. (in Thai)
- Kasetsiri, C. (2008). *Lecture notes on the use of historical knowledge in the field of tourism*. Thaksin University 2008 July 4. Songkla. (in Thai)
- Office of the National Economics and Social Development Board. (2001). *The Eleventh National Economic and Social Development Plan : 9 (2001-2006)*. (in Thai)
- Office of the National Economics and Social Development Board. (2006). *The Eleventh National Economic and Social Development Plan : 9 (2007-2011)*. (in Thai)
- Office of the National Economics and Social Development Board. (2011). *The Eleventh National Economic and Social Development Plan : 9 (2012-2016)*. (in Thai)
- Ponrat, W. (2008). *Ecotourism development model of water : a case study traces the historic former capital Thonburi*. (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok. (in Thai)
- Sujarit, C. (2006). The tourism industry is vital for national development. *Journal of Uttaradit Rajabhat University*, 2(2), 13-19. (in Thai)
- Witthayakomonlerd, K. (2002). *Changing patterns of settlement from communities to urban land and urban areas Thonburi*. (Master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok. (in Thai)

ผู้เขียน

นางสาวธิดารัตน์ ตันนิรัตน์

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

295 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

e-mail : noo_darat@hotmail.com

